

Cím: A tengeri vidra rejtélye

Forrás: National Geographic Kids, 2006. december

Szöveg típusa: magyarázó

Szöveg olvashatósága: közepesen nehéz

Kérdések nehézsége: könnyű, közepesen nehéz

Javasolt felhasználás: 5–6. évfolyam.

Vadőr

Az északi tengeri vidrák egy csoportja már a fenyegetett fajok listáján szerepel.

A tengeri vidra rejtélye

Furcsa dolog zajlik Délnyugat-Alaszka fagyos vizeiben: az északi tengeri vidrák száma egyre csökken. A bundás emlősök nagy területen élnek, de amíg 1976-ban 128 ezren voltak, ma már kevesebb mint 40 ezer példány található belőlük. Ezért a tengeri vidrák e csoportját nemrég felvették a fenyegetett fajok listájára.

Miért fogynak ezek az állatok? A tudósok azt gyanítják, hogy eltűnésükért leginkább a kardszárnyú delfinek a felelősek. Valószínűleg egyes csoportjaik áttértek a nagyobb zsákmányról – mint a fókák – a kisebb tengeri vidrákra. Hogy miért, azt senki sem tudja.

A kutatóknak sürgősen meg kell oldaniuk a rejtélyt! „A tengeri vidrák hozzájárulnak a tengeri élővilág egyensúlyához” – mondja Jim Curland természetvédő. Szakértők bevonásával dolgozunk azon, hogy megtaláljuk a megoldást.” Szurkolj nekik te is!

ISMERD MEG A TENGERI VIDRÁT!

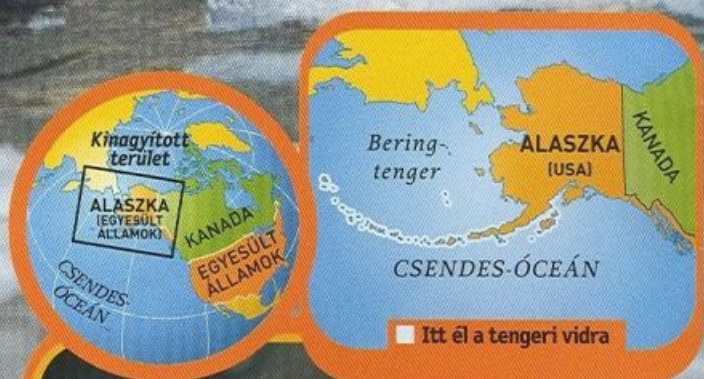
MÉRET: 55–150 centiméter hosszú

TÖMEG: 14–28 kilogramm

KEDVENC ÉTEL: tengerisünök, kagylók, csigák, rákok és halak

ÉLETMÓD: leginkább egyedül barangol, de olykor csoportban is pihen

A tengeri vidrák kővel törik fel a kagylók és a csigák héját.

Nőstény tengeri vidra és kölyke.

1. Hol élnek a tengeri vidrák?

1-es kód: Alaszkában, Délnyugat-Alaszkában

0-s kód: Hibás, nem odailő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Megjegyzés: Az „északon” szó önmagában nem elég.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. A helyszínmegjelölés alapján kell azonosítani az élőhelyet.

Nehézség: könnyű.

2. Karikázd be az olvasmányban, mik a tengeri vidrák kedvenc ételei!

1-es kód: A tanuló bekarikázza „Az ismerd meg a vidrát” doboz KEDVENC ÉTEL részét.

0-s kód: Hibás, nem odailő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés. Szó szerinti megfelelés keresése.

Nehézség: könnyű.

3. Karikázd be, IGAZ-e vagy HAMIS!

Csak az északi tengeri vidrák vannak veszélyben.

IGAZ/HAMIS

A legtöbb vidra az egyméteres hosszot sem éri el.

IGAZ/HAMIS

Köveket használnak, hogy ételükhöz jussanak.

IGAZ/HAMIS

A vidrák mindig egymás közelében érzik jól magukat.

IGAZ/HAMIS

1-es kód: IGAZ, HAMIS, IGAZ, HAMIS

0-s kód: Hibás, nem odailő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés.

Nehézség: könnyű.

4. Ki vagy mi okozza a vidrák számának csökkenését? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A: Az orvvadászok.
- B: A kardszárnyú delfinek.
- C: A víz felmelegedése.
- D: Kevés a táplálék.

1-es kód: B

0-s kód: Hibás, nem odailő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés.

Nehézség: könnyű.

5. Te kinek ajánlanád ezt az olvasmányt? Indokold is meg válaszodat!

1-es kód: A diák plauzibilis, szövegre épülő indoklással szolgál. Például:

- Mindenkinek, aki szereti az állatokat.
- Mindenkinek, aki szerint fontos a természet.
- Azoknak, akik segíteni tudnának a vidrákon.

0-s kód: A diák nem indokolja meg válaszát.

- A barátomnak.
- Anyukámnak.
- Szakértőknek.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: reflektálás. A olvasottak mérlegelése, odailő válasz találása személyes tapasztalatok alapján.

Nehézség: közepesen nehéz.

6. Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

Balázs szerint félrevezető az olvasmány címe, hiszen nem is a vidrák rejtélye az igazi rejtély, hanem az, hogy miért...

- A: barangolnak egyedül a vidrák.
- B: esznek kisebb halakat a fókák.
- C: esznek mást a a kardszárnyú delfinek.
- D: nem nőnek nagyobbra a vidrák.

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odailó válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: reflektálás. A olvasottak mérlegelése, odailó válasz találása személyes tapasztalatok alapján.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. Mivel teszi a cikk írója érdekesebbé az olvasmány szöveget? Karikázd be, IGAZ-e vagy HAMIS!

Vicces történetet mesél a vidrákról.	IGAZ/HAMIS
Képeket is mutat a vidrák élőhelyéről.	IGAZ/HAMIS
Az érdekességeket külön-külön kiemeli.	IGAZ/HAMIS
Személyes élményeit mondja el.	IGAZ/HAMIS

1-es kód: HAMIS, HAMIS, IGAZ, IGAZ, HAMIS

0-s kód: Hibás, nem odailó válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: tartalmi és stiláris elemek mérlegelése.

Nehézség: nehéz.

8. Mely KÉT dolog miatt fontos, hogy a tudósok megtalálják a „vidra-rejtély” megoldását?

1. _____
2. _____

2-es kód: teljes válasz: A diák kiemeli, hogy (1) a vidrák a tengeri élővilág egyensúlyának fontos elemét képezik, ÉS (2) hogy a vidrák ne haljanak ki. Például:

- (2) Ha a vidrák kihalnak, (2) a tenger élővilágának egyensúlya megváltozik.
- (2) A többi állatnak is rossz lehet, ha (1) a vidrák kihalnak.
- (1) Ha kihalnak a vidrák, a (2) tengerben minden megváltozik.

1-es kód: részleges válasz: A diák kiemeli, hogy (1) a vidrák a tengeri élővilág egyensúlyának fontos elemét képezik, VAGY (2) hogy a vidrák ne haljanak ki. Például:

- Hogy a vidrák ne haljanak ki.
- A tengeri vidrák hozzájárulnak a tenger élővilágának egyensúlyához.

0-s kód: A tanuló csak megismétli a kérdést. Például:

- A kutatóknak mielőbb meg kell oldaniuk a rejtélyt!
- Nem tudom.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés, lényegkiemelés. Az instrukcióban megadott elem megválaszolása a szöveg több eleme segítségével.

Nehézség: nehéz.